

ПОШИВАЙЛО Микола Гаврилович (27. 05. 1930, смт Опішня Опішнянського р-ну Полтавської округи, нині Полтавського р-ну Полтавської обл. — 25. 10. 2017, там само) — майстер народного гончарства. Син **Гаврила** та **Євдокії**, батько **Олеся** Пошивайлів. Заслужений майстер народної творчості України (1988). Всеукраїнська премія імені І. Нечуя-Левицького (1995), 1-а премія 2-го Всеукраїнського симпозиуму «Поезія гончарства на майданах та в парках України» (1998) і Всеукраїнського конкурсу «Мальований глечик» (1999), 2-га премія 1-го Національного конкурсу художньої кераміки (2000), 1-а премія 2-го Національного симпозиуму гончарства (2001). Член НСХУ (1971), НСМНМУ (2003). Закінчив Веприцьке училище механізації (Полтавська обл., 1956). Гончарній справі навчався в батька. Працював гончарем в Опішнянській артілі (згодом заводі) «Художній керамік» (1958—90); викладачем гончарства Колегіуму мистецтв в Опішному (1999—2003); художником-гончарем Національного музею-заповідника українського гончарства (2004—17). У творчому доробку — традиційний побутовий посуд (горщики, глечики, ринки, тикви, миски), декоративна зооморфна скульптура (барани, леви, бики), сюжетні композиції з народного життя 19 — початку 20 ст. Дотримувався народних технік роботи з матеріалом, прийомів декорування виробів. Традиційні за формою та побутовим призначенням твори П. вирізняються різноманітністю, вишуканою декоративністю, барвистістю, безпосередністю. Від середини 1960-х рр. — учасник обласних, всеукраїнських, міжнародних мистецьких виставок, зокрема в Москві (від 1970), Вільнюсі (1971, 1975), Велико-Тирново (Болгарія, 1976), Загребі (1979). Персональна — у Полтаві (1980).

Упродовж 1990-х рр. та початку 21 ст. був постійним учасником Сорочинських ярмарків (Полтавська обл.), свят народної творчості, днів ремесел, етнографічних ярмарків у Києві, Опішному та ін. містах України. Сприяв становленню дитячої гончарної студії «Сонячний круг» в Опішному (1980-ті рр.). Деякі твори П. зберігаються в Національному музеї українського народного декоративного мистецтва, Національному музеї народної архітектури та побуту України, Національному центрі народної культури «Музей І. Гончара» (усі — Київ), Національному музеї-заповіднику українського гончарства, Меморіальному музеї-садибі родини Пошивайлів (обидва — Опішне), Національному музеї-заповіднику М. Гоголя в с. Гоголеве (Полтавська обл.), Національному музеї у Львові, Дніпровському історичному музеї, Полтавському краєзнавчому музеї, Харківському художньому музеї, Канівському музеї народного декоративного мистецтва (Черкаська обл.). Живописний портрет П. виконав **В. Мозок**. Про його життя і творчість знято документальний фільм «Микола Пошивайло» (2010), про родину Пошивайлів — «Незабутні» (2008). У хаті майстра від 2019 створюють Меморіальний музей-садибу гончаря М. Пошивайла.

Основні твори

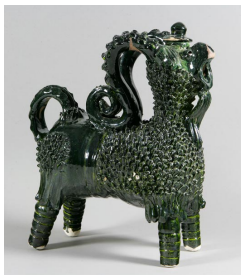
декоративні скульптури — «Козаки» (1969), «Урожай», «Опішнянські сливи», «Полтавський коровай» (усі — 1970), «Баран», «Козел», «Козлик», «Лев», «Орач», «Тракторист» (усі — 1974), «На базар» (1979), «Козаки співають» (1997), «Козаки» (1998), «Вогнещвітні мальви» (1999); скульптурні композиції — «Хлібороб», «Наталка й Петро» (обидві — 1974), «Ой орав мужик край дороги» (1976); серія «Опішне традиційне» (2-га половина 1990-х рр.).

Рекомендована література

1. Групова виставка творів майстрів опішнянської кераміки родини Пошивайлів: Каталог. П., 1980;
2. Качкан В. Жива глина: Мандрівка в минуле та сьогодення Опішного. Опішне, 1994;
3. Олійник Н. Його казка — то глина // Україна і світ сьогодні. 2000. № 23;
4. Микола Пошивайло: короткий життєпис і бібліографія // Бібліографія українського гончарства. 2008. Вип. 7;
5. Гринь Н. Філософія спілкування вченого й мистця // Там само;
6. Пошивайли // Метка Л. Гончарство Опішного в іменах його майстрів. Опішне, 2019.

В. Д. Міщанин

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Пошивайло Микола Гаврилович / В. Д. Міщанин // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-882240>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).